

2015-8

Udsendelse af børn, der er anbragt i kommunens varetægt

En 10-årig dreng og drengens bedstemor, som var værge for drengen, fik i marts 2011 afslag på asyl i Danmark.

I september 2011 besluttede opholdskommunen at anbringe drengen på en institution. Formålet med anbringelsen var at få undersøgt, om der var risiko for alvorlig skade på drengens sundhed og udvikling. Det var bl.a. tvivlsomt, om bedstemoderen var i stand til at drage relevant omsorg for drengen.

Kommunen indgav endvidere på vegne af både drengen og bedstemoderen ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. Af denne bestemmelse fremgår det bl.a., at der kan gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler for det.

Udlændingestyrelsen afviste i oktober 2011, at de to personer kunne indgive ansøgning om opholdstilladelse her i landet efter den dagældende bestemmelse i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, jf. stk. 5. Styrelsen fandt ikke, at Danmarks internationale forpligtelser kunne tilsige, at ansøgningen kunne indgives her i landet. Udlændingestyrelsen oplyste endvidere til Rigspolitiet, at drengen og bedstemoderen kunne udsendes af Danmark, hvorefter de sammen blev udsendt til Serbien.

Ombudsmanden blev bekendt med sagen, fordi den blev omtalt under et tilsynsbesøg i februar 2014 på det asylcenter, hvor drengen og hans bedstemor havde opholdt sig. Ombudsmanden bad på den baggrund Justitsministeriet om at sende ham sagens akter.

Ombudsmanden havde tidligere interesseret sig for problemstillingen. Det daværende integrationsministerium havde i den forbindelse tilbage i juni 2011 bl.a. tilkendegivet, at tvangsanbragte børn må antages at have behov for den danske stats beskyttelse, jf. FN's Børnekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 om forbud mod tortur og anden umenneskelig eller nedværdigende behandling og artikel 8 om retten til et privatliv, og at børnene således i relation til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 som udgangspunkt ikke kan henvises til at tage ophold i et andet land, end sine udrejse sammen med forældrene.

26. maj 2015

Forvaltningsret
25.9Menneskerettigheder
9Udlændinge
4.3 – 4.9

Ombudsmanden fandt, at det var overordentligt kritisabelt – og udtryk for et grundlæggende svigt over for drengen – at Udlændingestyrelsen afviste, at de to personer kunne indgive ansøgning om opholdstilladelse her i landet, og at styrelsen i forlængelse heraf meddelte Rigspolitiet, at der ikke var noget til hinder for at udsende de to af Danmark.

(Sag nr. 14/02655 og 15/00500)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse i sagen efterfulgt af en sagsfremstilling.

Følgende betegnelser er brugt til at anonymisere sagen:

A: drengen
B: bedstemoderen
Behandlingshjemmet C
X Kommune i Serbien

Indledning

Ombudsmanden har i perioden mellem 2008 og 2011 flere gange været i kontakt med det daværende integrationsministerium og siden Justitsministeriet vedrørende spørgsmålet om udsendelse af børn af afviste asylansøgere, som er anbragt i kommunens varetægt. Spørgsmålet er bl.a. drøftet på møder med det daværende integrationsministerium i henholdsvis 2008 og 2010.

Det daværende integrationsministerium oplyste i den forbindelse, at udlændingemyndighederne var opmærksomme på problemstillingen med udsendelse af børn, der var fjernet fra hjemmet, og at det automatisk ville blive vurderet, om der var grundlag for at give børnene opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c. Ministeriet tilkendegav endvidere, at sagerne ville blive løst konkret og individuelt, når de dukkede op, i et samarbejde med de sociale myndigheder, og at udlændingemyndighederne fortsat ville have fokus på sådanne sager.

Af det daværende integrationsministeriums notat af 22. juni 2011 om samspillet mellem udlændingelovens regler, de familieretlige regler og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 i relation til meddelelse af opholdstilladelse til forældre til herboende børn, som er anbragt uden for hjemmet, fremgår bl.a. følgende:

”Tvangsanbragte børn må således antages at have behov for den danske stats beskyttelse, jf. FN’s børnekonvention samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions (EMRK) artikel 3 om forbud mod tortur og anden umenneskelig eller nedværdigende behandling og artikel 8 om retten til et privatliv, og børnene kan således i relation til EMRK artikel 8 som udgangspunkt ikke henvises til at tage ophold i et andet land, endsi-ge udrejse sammen med forældrene.”

Ombudsmanden tilkendegav i et brev af 24. november 2011 (ombudsmands-institutionens j.nr. (...)) over for Justitsministeriet, at han på baggrund af mini-steriets tilkendegivelser havde forstået, at tvangsanbragte børn ikke bliver sendt ud af Danmark, hvis forældrene får afslag på asyl eller opholdstilladelse på andet grundlag.

Ombudsmanden tilkendegav endvidere, at det efter hans opfattelse principielt ikke kunne udelukkes, at frivilligt anbragte børn i visse tilfælde også må anta-ges at have behov for den danske stats beskyttelse, og at han i den forbindel-se bl.a. tænkte på de tilfælde, hvor der er grundlag for en tvangsanbringelse, men hvor anbringelsen rent faktisk er foretaget som en frivillig anbringelse.

Ved brev af 30. juni 2014 rettede jeg igen henvendelse til Justitsministeriet om udsendelse af børn af afviste asylansøgere, som er anbragt i kommunens varetægt. Baggrunden for min henvendelse var, at jeg i forbindelse med et tilsynsbesøg på Center Kongelunden den 26. februar 2014 var blevet op-mærksom på en konkret sag fra 2011, hvor et barn sammen med sin bedste-mor var blevet udsendt til Serbien efter at have fået afslag på asyl i Danmark. Barnet havde angiveligt været anbragt i kommunens varetægt i tiden op til udsendelsen.

Til brug for mine overvejelser af, om der var grundlag for at gennemføre en mere generel egen drift-undersøgelse af området vedrørende udsendelse af børn af afviste asylansøgere, der er anbragt i kommunens varetægt, jf. om-budsmandslovens § 17, bad jeg Justitsministeriet om at sende mig bl.a. kopi af akterne i sagerne vedrørende afslag på opholdstilladelse til og udsendelse af den pågældende dreng og hans bedstemor.

Justitsministeriet har ved brev af 27. oktober 2014 afgivet en udtalelse i sagen og sendt kopi af sagens akter.

Jeg har nu gennemgået Justitsministeriets udtalelse og akterne i den konkrete sag om den dengang 10-årige A, som i 2011 blev udsendt af Danmark sam-men med sin bedstemor (og værge), B, efter at have fået afslag på asyl i Danmark. Det skete, selv om A på tidspunktet for udsendelsen var anbragt på en institution med henblik på undersøgelse af, om der var åbenbar risiko for alvorlig skade på hans sundhed og udvikling.

Efter min opfattelse er det overordentligt kritisabelt – og udtryk for et grundlæggende svigt over for A – at Udlændingestyrelsen den 12. oktober 2011 afviste, at B og A kunne indgive ansøgning om opholdstilladelse her i landet efter den dagældende udlændingelovs § 9 c, stk. 1, jf. stk. 5, og at Udlændingestyrelsen i forlængelse heraf den 17. oktober 2011 meddelte Rigspolitiet, at der ikke var noget til hinder for at udsende B og A af Danmark.

Der er efter min opfattelse ikke grundlag for at kritisere Rigspolitiets håndtering af den konkrete sag.

Nedenfor har jeg redegjort nærmere for baggrunden for min opfattelse af sagen. Fra side 16 [side 17 i dette dokument] er der en sagsfremstilling.

Ombudsmandens udtalelse

Centrale regler mv.

Udlændingelovens bestemmelser og Justitsministeriets praksis

Udlændingestyrelsens afgørelse om, at ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, ikke kunne indgives her i landet, blev truffet efter de dagældende bestemmelser i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, jf. stk. 5.

Af den dagældende § 9 c i udlændingeloven (lovbekendtgørelse nr. 947 af 24. august 2011) fremgår bl.a. følgende:

”§ 9 c. Der kan efter ansøgning gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derfor. Medmindre særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed, taler derimod, betinges opholdstilladelse efter 1. pkt. som følge af en familiemæssig tilknytning til en herboende person af, at de i § 9, stk. 2-21, nævnte betingelser er opfyldt. Bestemmelserne i § 9, stk. 23-31, finder tilsvarende anvendelse.

...

Stk. 5. Ansøgning om opholdstilladelse efter stk. 1 og 4 kan kun indgives her i landet, hvis udlændingen har lovligt ophold i medfør af §§ 1-3 a, § 4 b eller § 5, stk. 2, i medfør af EU-reglerne, jf. § 6, eller en opholdstilladelse efter §§ 7-9 f, og hvis ingen særlige grunde taler herimod. Hvis udlændingen ikke har lovligt ophold, har fået fastsat en udrejsefrist eller har en anden ansøgning om opholdstilladelse under behandling, kan ansøgning efter stk. 4 ikke indgives her i landet. Ansøgning om opholdstil-

ladelse efter stk. 1 kan i sådanne tilfælde kun indgives, hvis Danmarks internationale forpligtelser kan tilsige det. (...).”

Udlændingelovens § 9 c, stk. 5 (nu § 9 c, stk. 6), er affattet ved § 1, nr. 5, i lov nr. 572 af 31. maj 2010, som trådte i kraft den 1. august 2010. Loven bygger på lovforslag nr. L 188 af 26. marts 2010.

Af pkt. 6.1.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

”Reglerne foreslås skærpet således, at udlændinge, som opholder sig ulovligt i Danmark, kun kan indgive ansøgning her i landet, hvis Danmarks internationale forpligtelser kan tilsige det. Forslaget sigter navnlig til ansøgninger om familiesammenføring, hvor det på baggrund af en umiddelbar vurdering ikke kan afvises, at der er et beskyttelsesværdigt familieliv, som er omfattet af EMRK artikel 8.

Det foreslås, at dette også skal gælde for udlændinge, som har fået afslag på opholdstilladelse og har fået en frist for udrejse, og som således er pålagt at udrejse af Danmark. Også udlændinge, som allerede har en anden ansøgning om opholdstilladelse under behandling, foreslås omfattet af de skærpede regler. Hensigten er at imødegå tilfælde, hvor udlændinge forsøger at trække sagsbehandlingen i langdrag og forlænge opholdet i Danmark.

Det vil således kun være Danmarks internationale forpligtelser, der kan begrunde, at en ansøgning fra en udlænding, som har ulovligt ophold, som har fået en udrejsefrist, eller som allerede har en ansøgning om opholdstilladelse under behandling, kan tillades indgivet.”

Ved § 1, nr. 2, i lov nr. 567 af 18. juni 2012, som trådte i kraft den 20. juni 2012, blev der to steder i § 9 c, stk. 1, efter ordet ”enhed” indsat ”og, hvis udlændingen er under 18 år, hensynet til barnets tarv”. Denne lov bygger på lovforslag nr. L 150 af 11. april 2012.

Af lovforslagets bemærkninger til ændringen af udlændingelovens § 9 c, stk. 1, fremgår bl.a. følgende:

”Efter den foreslåede bestemmelse i § 9 c, stk. 1, præciseres det i bestemmelsens 1. pkt. således, at hensynet til barnets tarv indgår i vurderingen af, om ganske særlige grunde taler for at give opholdstilladelse, hvis der er tale om en udlænding under 18 år.

...

Der er tale om en præcisering af gældende ret, og bestemmelsen vil blive administreret som hidtil.”

Af udlændingelovens § 30, stk. 1 og 2, fremgår følgende:

”§ 30. En udlænding, der efter reglerne i kapitlerne 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, skal udrejse af landet.

Stk. 2. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejser. Justitsministeren [tidligere ministeren for flygtninge, indvandrere og integration] fastsætter nærmere regler herom.”

Af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, fremgår bl.a. følgende:

”§ 42 a. En udlænding, der opholder sig her i landet og indgiver ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse, eller udlændingen udrejser eller udsendes, jf. dog (...).”

Det fremgår som nævnt ovenfor af det daværende integrationsministeriums notat af 22. juni 2011, at tvangsanbragte børn må antages at have behov for den danske stats beskyttelse, jf. FN's Børnekonvention samt Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 om forbud mod tortur og anden umenneskelig eller nedværdigende behandling og artikel 8 om retten til et privatliv, og at børnene således i relation til Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 som udgangspunkt ikke kan henvises til at tage ophold i et andet land, endside udrejse sammen med forældrene.

Det fremgår af Justitsministeriets udtalelse af 27. oktober 2014 til mig, at Justitsministeriet er af den opfattelse, at udlændingemyndighederne skal være særligt opmærksomme på sager, der involverer børn, som er anbragt uden for hjemmet. Det gælder, uanset om der er tale om en tvangsanbringelse eller en frivillig anbringelse.

Justitsministeriet har i udtalelsen, i overensstemmelse med hvad der fremgår af notatet af 22. juni 2011, anført, at tvangsanbragte børn må antages at have behov for den danske stats beskyttelse, jf. FN's Børnekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 og 8, og at sådanne børn som udgangspunkt ikke kan henvises til at tage ophold i et andet land eller udrejse sammen med forældrene. Justitsministeriet har herudover anført, at dette også gør sig gældende for børn, som er frivilligt anbragt, men hvor betingelserne for tvangsmæssig anbringelse tillige er opfyldt.

Lov om social service (herefter benævnt serviceloven)

Af § 51, stk. 1, i serviceloven (lovbekendtgørelse nr. 1023 af 23. september 2014) fremgår følgende:

”§ 51. Når det må anses for nødvendigt for at afgøre, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling, kan børn og unge-udvalget uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, beslutte at gennemføre undersøgelsen under ophold på en institution eller indlæggelse på sygehus, herunder psykiatrisk afdeling. En sådan undersøgelse skal være afsluttet inden 2 måneder efter børn og unge-udvalgets afgørelse.”

Af servicelovens § 75, stk. 1, fremgår følgende:

”§ 75. Formanden eller i dennes fravær næstformanden for børn og unge-udvalget kan træffe foreløbige afgørelser efter §§ 51 (...), som af hensyn til barnets eller den unges øjeblikkelige behov ikke kan afvente, at sagen behandles i børn og unge-udvalget.”

Af vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven), som har virkning fra den 1. oktober 2013 og erstatter vejledning nr. 11 af 15. februar 2011, fremgår af pkt. 17 og 101 følgende:

”Målet for særlig støtte til børn og unge

...

17. Som udgangspunkt har alene personer med lovligt ophold her i landet ret til hjælp efter serviceloven, jf. § 2. Børn og unge, der opholder sig i Danmark som asylansøgere eller uden et lovligt opholdsgrundlag, hører således under lovgivningen på udlændingeområdet. Det følger af udlændingelovens § 42 a, stk. 1, at en udlænding, der opholder sig her i landet, og som indgiver ansøgning om asyl, får udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, indtil udlændingen meddeles opholdstilladelse eller udrejses. Udlændinge, der ikke har ret til ophold her i landet, får efter udlændingelovens § 42 a, stk. 2, udgifterne til underhold og nødvendige sundhedsmæssige ydelser dækket af Udlændingestyrelsen, hvis det er nødvendigt af hensyn til forsørgelsen af udlændingen

Hvis der er børn, som er omfattet af udlændingeloven, og som har problemer af en sådan karakter, at udlændingemyndighederne vurderer, at de ikke kan håndteres i regi af asylcentre, har udlændingemyndighederne mulighed for at kontakte kommunen. Det følger således af praksis,

jf. Ankestyrelsens afgørelse C-32-00, at kapitel 11 i serviceloven om særlig støtte til børn og unge kan finde anvendelse, hvis Udlændingestyrelsen på baggrund af en faglig vurdering fra kommunen godkender, at der sættes yderligere foranstaltninger i værk over for et barn.

Kommunerne skal anvende de samme procedureregler og foranstaltninger, som i øvrigt anvendes i forhold til børn og unge med særlige behov for støtte. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor det skønnes nødvendigt at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet. Det er Udlændingestyrelsen, der skal godkende og endeligt afholde udgifterne til særlige støtteforanstaltninger, jf. udlændingeloven § 42 a. Hjælpen skal i øvrigt ydes i samarbejde med udlændingemyndighederne, således at indsatsen over for hele familien koordineres.

Det bemærkes i øvrigt, at repræsentanter efter udlændingelovens § 56 a på samme måde som en forældremyndighedsindehaver har kompetence til at give samtykke til iværksættelse af foranstaltninger efter servicelovens regler om støtte til børn og unge.

...

Tilsyn med børn og unge på asylcentre

101. Som udgangspunkt har alene personer med lovligt ophold her i landet ret til hjælp efter serviceloven, jf. § 2. Børn og unge, der opholder sig i Danmark som asylansøgere (processuelt ophold) eller uden et lovligt opholdsgrundlag, hører under lovgivningen på udlændingeområdet. Det betyder, at det som udgangspunkt er personalet på asylcentre, der skal varetage den daglige omsorg for børnene på stedet, herunder yde den nødvendige særlige støtte. Selv om det er personalet på stedet, der varetager det daglige arbejde, gælder kommunens generelle tilsynsforpligtelse dog også for de børn, der opholder sig på asylcentre. Hvis kommunen som led i sin tilsynsforpligtelse bliver opmærksomme på børn, som mistrives eller på anden måde er i en uheldig udvikling, har kommunen i første række derfor pligt til at kontakte udlændingemyndighederne, så der kan blive taget hånd om disse problemer i regi af udlændingssystemet, jf. udlændingelovens § 42 a.

Hvis der er børn, som er omfattet af udlændingeloven, og som har problemer af en sådan karakter, at udlændingemyndighederne vurderer, at de ikke kan håndteres i regi af asylcentre, har udlændingemyndighederne mulighed for at kontakte kommunen. Det følger således af praksis, jf. Ankestyrelsens afgørelse C-32-00, at kapitel 11 i serviceloven om særlig støtte til børn og unge kan finde anvendelse, hvis Udlændingestyrel-

sen på baggrund af en faglig vurdering fra kommunen godkender, at der sættes yderligere foranstaltninger i værk over for et barn.

...”

Af vejledning nr. 11 af 15. februar 2011 om særlig støtte til børn og unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven) fremgår af pkt. 17 og 75 følgende:

”Målet for særlig støtte til børn og unge

...

17. Servicelovens regler om støtte til børn og unge finder anvendelse på ethvert barn, der har ophold i Danmark.

Børn og unge, der opholder sig på asylcentre, vil som udgangspunkt høre under udlændingemyndighedernes område, men servicelovens bestemmelser finder stadig anvendelse på disse børn og unge. Udlændingeservice fastsætter med udgangspunkt i servicelovens bestemmelser og i samarbejde med kommunalbestyrelserne niveauet for de sociale foranstaltninger, der iværksættes i forhold til børn, der opholder sig på asylcentre. Udlændingeservice og indkvarteringscentrene har ansvaret for at sikre, at kommunerne underrettes om asylansøgerbørn, der har et særligt behov for støtte. Når personalet i for eksempel skole eller dagtilbud observerer, at et barn eller en ung ikke trives, og at der er grund til at antage, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte efter servicelovens kapitel 11, underrettes kommunen, så de evt. nødvendige foranstaltninger kan iværksættes i samarbejde med kommunen. Kommunalbestyrelsen har kompetencen til at afgøre, hvilke foranstaltninger, der skal iværksættes. Udgifterne til de iværksatte foranstaltninger afholdes af Udlændingeservice.

Repræsentanter efter udlændingelovens § 56 a har på samme måde som en forældremyndighedsindehaver kompetence til at give samtykke til foranstaltninger efter servicelovens regler om støtte til børn og unge.

...

Tilsyn med børn og unge på asylcentre

75. Børn, der opholder sig på asylcentre som asylansøgere, hører som udgangspunkt under udlændingemyndighedernes område. Det betyder, at det som udgangspunkt er personalet på asylcentrene, der skal varetage den daglige omsorg for børnene på stedet, herunder yde den nød-

vendige særlige støtte. Selvom det er personalet på stedet, der varetager det daglige arbejde, har den kommune, hvor asylcenteret er beliggende, sideløbende hermed en aktiv forpligtelse til at føre tilsyn med børnene på asylcentrene. Det betyder, at hvis der er børn på asylcentrene, der har problemer af en sådan karakter, at udlændingemyndighederne ikke kan håndtere dem uden hjælp fra de kommunale myndigheder, så har kommunerne en pligt til at yde den nødvendige hjælp efter principperne i serviceloven. Det betyder, at kommunerne skal anvende de samme procedureregler og foranstaltninger, som i øvrigt anvendes i forhold til udsatte børn og unge. Det kan f.eks. være tilfældet, hvor det skønnes nødvendigt at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet. Det er udlændingemyndighederne, der skal afholde udgifterne til særlige støtteforanstaltninger, jf. udlændingeloven § 42 a. Hjælpen skal ydes med hensyntagen til, at barnet eller den unge eventuelt er her på midlertidigt ophold. Det betyder bl.a. at det her er særligt vigtigt, at børn, som anbringes, vedligeholder deres modersmål. Hjælpen skal i øvrigt ydes i samarbejde med udlændingemyndighederne, således at indsatsen over for familien koordineres.”

Udlændingestyrelsens håndtering af den konkrete sag

Udlændingestyrelsen har i en redegørelse af 8. september 2014 til Justitsministeriet bl.a. oplyst, at Udlændingestyrelsen efter en fornyet gennemgang af sagen finder, at styrelsen burde have tilladt, at ansøgningen af 27. september 2011 om opholdstilladelse til B og A efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, blev indgivet her i landet, jf. udlændingelovens dagældende § 9 c, stk. 5 (nu § 9 c, stk. 6). Det skyldes, at hensynet til barnets tarv talte herfor.

Udlændingestyrelsen finder, at der på baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger er grundlag for at antage, at A kunne meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. Udlændingestyrelsen lægger i den forbindelse vægt på, at Dragør Kommune vurderede, at der var grundlag for at opretholde anbringelsen uden samtykke fra B.

Udlændingestyrelsen finder også, at der er grundlag for at vurdere, om B kunne meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, og at vurderingen vil tage udgangspunkt i de hensyn, som har fundet udtryk i det tidligere integrationsministeriums notat af 22. juni 2011.

Udlændingestyrelsen har oplyst, at styrelsen som led i den fornyede sagsbehandling vil kontakte de pågældende for at indhente yderligere oplysninger, herunder om deres aktuelle situation og ønsker om at vende tilbage til Danmark.

Udlændingestyrelsen har også oplyst, at styrelsen anser det som særdeles beklageligt, at styrelsen afviste at lade ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, indgive her i landet.

Justitsministeriet har i forlængelse heraf i sin udtalelse af 27. oktober 2014 til mig bl.a. oplyst, at ministeriet finder det særdeles beklageligt og kritisabelt, at Udlændingestyrelsen afviste indgivelsen af ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1.

Min vurdering

Indledningsvis skal jeg bemærke, at jeg ikke med min undersøgelse har taget stilling til Udlændingestyrelsens tilkendegivelser om, at A kunne meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, og om grundlaget for vurderingen af B's mulighed for at opnå opholdstilladelse i Danmark.

Jeg har endvidere ikke taget stilling til Udlændingestyrelsens tilkendegivelser om at foretage en fornyet behandling af sagen. Jeg bemærker i den forbindelse også, at det i dag er Udlændingenævnet, som er øverste klageinstans i sager om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1.

Jeg bemærker herudover, at jeg har lagt Justitsministeriets tilkendegivelser om praksis vedrørende børn, som er anbragt uden for hjemmet, til grund i forbindelse med min redegørelse i sagen.

Formanden for Børn og Unge-udvalget i Dragør Kommune traf den 8. september 2011 foreløbig afgørelse efter servicelovens § 51, stk. 1, jf. § 75, stk. 1, om at gennemføre en undersøgelse af den dengang 10-årige A under ophold på en institution uden samtykke fra drengens bedstemor og værge, B. Kommunen vurderede, at dette måtte anses for nødvendigt for at afgøre, om der var åbenbar risiko for alvorlig skade på A's sundhed og udvikling.

Det blev samtidig bestemt, at samværet mellem B og A skulle være overvåget, at der skulle være brev-, telefon- og mailkontrol, og at institutionen ikke måtte oplyses over for B og det øvrige netværk.

Allerede samme dag orienterede Center Kongelunden Udlændingestyrelsen om Dragør Kommunes beslutning om gennemførelse af undersøgelsen af A under ophold på en institution mv.

Den 27. september 2011 rettede Dragør Kommune selv henvendelse til Udlændingestyrelsen og oplyste, at A siden den 8. september 2011 havde været anbragt på den pågældende institution til undersøgelse uden samtykke fra B, og at der var truffet afgørelse om overvåget samvær mv. Kommunen oplyste samtidig, at det var kommunens vurdering, at A skulle blive i Danmark, så længe undersøgelserne af ham pågik, og kommunen henviste i den forbindelse

se til vedlagt materiale, som beskrev forholdene og bekymringen for A. Kommunen vurderede endvidere, at det ikke var hensigtsmæssigt at adskille B og A, hvorfor kommunen ansøgte om opholdstilladelse til dem begge efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1.

Også Rigspolitiet gjorde Udlændingestyrelsen opmærksom på Dragør Kommunes beslutning om tvangsundersøgelsen og på, at der var indgivet ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, da Rigspolitiet den 13. oktober 2011 rettede henvendelse til Udlændingestyrelsen i forbindelse med den påtænkte udsendelse af B og A. Rigspolitiet oplyste i den forbindelse også, at B havde tilkendegivet, at hun gerne ville blive i Danmark, hvis hun fik samvær med A. Rigspolitiet anmodede på den baggrund Udlændingestyrelsen om at oplyse, om der forelå udsendelsehindringer i forhold til B og A.

Udlændingestyrelsen blev således flere gange gjort opmærksom på, at A i tiden op til udsendelsen var anbragt på en institution til undersøgelse efter servicelovens § 51, stk. 1, og at der var truffet afgørelse om overvåget samvær mv. Selve formålet med anbringelsen af A på den pågældende institution til undersøgelse var at afgøre, om der var åbenbar risiko for alvorlig skade på A's sundhed og udvikling, og at undersøge hans fremtidige behandlingsbehov.

Med den viden om forholdene for B og A, som Udlændingestyrelsen således var i besiddelse af på tidspunktet for Udlændingestyrelsens afgørelse, burde det efter min opfattelse have stået Udlændingestyrelsen klart, at Danmarks internationale forpligtelser kunne tilsige, at ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, kunne indgives her i landet.

Efter min opfattelse er det på denne baggrund overordentligt kritisabelt – og udtryk for et grundlæggende svigt over for A – at Udlændingestyrelsen afviste, at der kunne indgives ansøgning om opholdstilladelse her i landet, og at Udlændingestyrelsen i forlængelse heraf meddelte Rigspolitiet, at der intet var til hinder for at udsende B og A af Danmark.

Jeg er opmærksom på, at der i den foreliggende sag på udsendelsestidspunktet alene var truffet afgørelse om tvangsmæssig undersøgelse, og at der således ikke var truffet afgørelse om egentlig tvangsanbringelse i servicelovens forstand. Jeg mener imidlertid, at de hensyn til barnets tarv, som gør sig gældende i forhold til anbragte børn med henblik på at sikre, at et barns sundhed eller udvikling ikke lider alvorlig skade, også i den pågældende sag må anses at have foreligget med en sådan styrke, at der var grundlag for at antage, at A havde behov for den danske stats beskyttelse på tidspunktet for udsendelsen.

Jeg bemærker, at udlændingemyndighederne allerede tilbage i perioden 2008-2010 over for ombudsmanden oplyste, at man var opmærksom på pro-

blemstillingen med udsendelse af børn, der var fjernet fra hjemmet, og at det automatisk ville blive vurderet, om der var grundlag for at give børnene opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c.

Jeg bemærker også, at ombudsmanden i januar 2010 og igen i september 2011 i forlængelse af fremsendelsen af det daværende integrationsministeriums notat af 22. juni 2011 bad ministeriet om at oplyse om de erfaringer, som ministeriet og Udlændingestyrelsen havde gjort sig i relation til problemstillingen med udsendelse af anbragte asylbørn, og at ombudsmanden i den forbindelse ønskede oplyst, hvor mange sager udlændingemyndighederne havde fået kendskab til i årene 2008-2010, på hvilken måde myndighederne havde fået kendskabet, hvilke overvejelser sagerne havde givet anledning til, og hvilken løsning der var fundet i sagerne.

Det daværende integrationsministerium oplyste i den forbindelse ved brev af 20. september 2011 bl.a., at ministeriet havde identificeret fem sager, hvori spørgsmålet om opholdsgrundlag for forældre til børn, der var anbragt uden for hjemmet i Danmark, havde været rejst. Ministeriet oplyste samtidig, at alle sagerne var rejst ved ansøgning, idet forældrene ikke havde ønsket at medvirke til udrejse uden deres børn, og at ministeriet ved modtagelsen af sagerne havde identificeret disse og samlet dem med henblik på afklaring af retsgrundlaget for afgørelserne.

Ministeriet oplyste samtidig, at sagerne havde givet anledning til principielle overvejelser om afvejningen af udlændingeloven og familieretlige hensyn over for hinanden, særligt i relation til Danmarks internationale forpligtelser. Ministeriet henviste i den forbindelse til, at ministeriets notat af 22. juni 2011 indeholdt disse overvejelser.

I forlængelse heraf tilkendegav ombudsmanden som nævnt ovenfor ved brev af 24. november 2011 over for Justitsministeriet, at han på baggrund af ministeriets tilkendegivelser havde forstået, at tvangsanbragte børn ikke bliver sendt ud af Danmark, hvis forældrene får afslag på asyl eller opholdstilladelse på andet grundlag.

Det er således indgået i min vurdering af sagen, at der i perioden op til udsendelsen af B og A havde været særlig fokus på spørgsmålet om udsendelse af anbragte børn.

Rigspolitiets håndtering af den konkrete sag

Rigspolitiet har i sin redegørelse af 5. september 2014 til Justitsministeriet bl.a. oplyst, at det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet, f.eks. efter afslag på

en ansøgning om asyl, skal udrejse af landet. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. § 30, stk. 2, 1. pkt.

Politiets opgave er udelukkende at effektuere de af udlændingemyndighederne trufne afgørelser om afslag på ophold i Danmark i form af en udsendelse. Politiet kan således ikke træffe afgørelse om, hvorvidt en udlænding har ret til ophold i Danmark, ligesom politiet heller ikke har kompetence til at udsætte en udrejsefrist eller tillægge en ansøgning opsættende virkning.

Det fremgår endvidere af Rigspolitiets redegørelse, at afgørelser om ret til ophold i Danmark træffes af udlændingemyndighederne, og i tilfælde af afslag på opholdstilladelse fastsætter udlændingemyndighederne samtidig en udrejsefrist. Politiet lægger såvel udlændingemyndighedernes afgørelser om afslag som udsendelsesdestination til grund og kan således ikke efterprøve udlændingemyndighedernes afgørelser. Får Rigspolitiet i forbindelse med behandlingen af udsendelsessagen kendskab til (nye) oplysninger, som kan være relevante for udlændingemyndighederne i forhold til spørgsmålet om ophold eller udsættelse af udrejsefristen, orienterer Rigspolitiet – medmindre udlændingen har en partsrepræsentant – udlændingemyndighederne herom.

Det fremgår videre af redegørelsen, at Rigspolitiet i den konkrete sag på baggrund af de oplysninger, som blev modtaget fra Dragør Kommune, forelagde sagen for Udlændingestyrelsen og spurgte, hvorvidt der var udsendelseshindringer i sagen. Udlændingestyrelsen svarede på forespørgslen, at der ikke var udsendelseshindringer i sagen. På denne baggrund blev udsendelsen effektueret.

Det fremgår også, at Rigspolitiet således finder at have handlet korrekt, herunder at have underrettet rette myndighed forud for udsendelsen med henblik på en afklaring af, hvorvidt der var udsendelseshindringer i sagen.

Justitsministeriet har i forlængelse heraf i sin udtalelse af 27. oktober 2014 anført, at Justitsministeriet ikke finder grundlag for at kritisere Rigspolitiets håndtering af sagen.

Min vurdering

Jeg har ikke grundlag for at kritisere Rigspolitiets håndtering af sagen.

Jeg har ved min vurdering heraf lagt vægt på, at Rigspolitiet den 13. oktober 2011 rettede henvendelse til Udlændingestyrelsen i forbindelse med den planlagte udsendelse af B og A til Serbien den 18. oktober 2011 med henblik på at få oplyst, om der forelå udsendelseshindringer. Rigspolitiet gjorde i den forbindelse opmærksom på Dragør Kommunes beslutning af 8. september 2011, ligesom Rigspolitiet oplyste, at der var søgt om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c.

Den generelle problemstilling

I forhold til den mere generelle problemstilling om sager, der involverer børn, som er anbragt uden for hjemmet, er det naturligvis helt afgørende, at man fra de relevante myndigheders side sikrer, at sager som den her foreliggende undgås.

Jeg har noteret mig, at Udlændingestyrelsen i redegørelsen af 8. september 2014 har oplyst, at styrelsen bl.a. på baggrund af den konkrete sag har taget initiativ til at udarbejde præcise retningslinjer for håndtering af sager, der vedrører tvangsanbragte børn.

Jeg beder myndighederne om at underrette mig, når retningslinjerne er udarbejdet.

Jeg har endvidere noteret mig, at Rigspolitiet har udarbejdet interne retningslinjer (nr. 3/2014) vedrørende behandlingen af sager, hvor et barn er undergivet en tvangsmæssig foranstaltning besluttet af en kommune. Det fremgår heraf bl.a., at sådanne børn ikke må udsendes, så længe foranstaltningen ikke er ophævet af kommunen.

Herudover har jeg noteret mig, at Justitsministeriet i udtalelsen af 27. oktober 2014 har oplyst, at Justitsministeriet på baggrund af den konkrete sag vil indkalde Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet til et møde for at drøfte behovet for at fastsætte nærmere retningslinjer for samarbejdet mellem de forskellige myndigheder. Der er således efter Justitsministeriets opfattelse også behov for at inddrage de sociale myndigheder, idet det er afgørende, at samarbejdet mellem disse og udlændingemyndighederne fungerer.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at jeg – som også tilkendegivet i brevet af 24. november 2011 fra ombudsmanden – er af den opfattelse, at det principielt ikke kan udelukkes, at frivilligt anbragte børn i visse tilfælde også må antages at have behov for den danske stats beskyttelse.

Jeg beder Justitsministeriet om at underrette mig om udfaldet af det pågældende møde. Jeg beder endvidere Justitsministeriet om nærmere at redegøre for, hvordan man fra udlændingemyndighedernes side vil sikre, at lignende sager undgås, herunder sikre at asylcentre og kommunerne er opmærksomme på praksis vedrørende anbragte børn.

Det fremgår af justitsministerens besvarelse af 12. november 2014 af spørgsmål nr. 132 (Alm. del) af 25. november 2013 fra Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik, at Rigspolitiet bl.a. har oplyst følgende:

”Rigspolitiet fører ikke statistik over sager vedrørende udsendelse af familier, hvor problemstillingen om tvangsfjernede børn har været relevant. Sådanne sager forekommer imidlertid i et yderst begrænset omfang, og Rigspolitiet mener umiddelbart ikke, at der var sådanne sager i 2012 og 2013.

Når Rigspolitiet planlægger udsendelsen af en familie, hvor der foreligger oplysninger om, at et barn er tvangsanbragt, underretter Rigspolitiet den relevante kommune om den forestående udsendelse, således at kommunen kan tage stilling til spørgsmålet om en eventuel ændring af foranstaltningen.

Rigspolitiet udsender ikke tvangsanbragte børn sammen med deres familier, så længe foranstaltningen er opretholdt af kommunen.”

Jeg beder i den forbindelse Justitsministeriet om at oplyse, om den konkrete sag giver anledning til overvejelser om ændringer i forhold til registreringen mv. af sådanne sager.

Jeg bemærker i den forbindelse, at det daværende integrationsministerium som nævnt ovenfor ved brev af 20. september 2011 oplyste, at ministeriet havde identificeret fem sager, hvori spørgsmålet om opholdsgrundlag for forældre til børn, der var anbragt uden for hjemmet i Danmark, havde været rejst. Ministeriet oplyste samtidig, at alle sagerne var rejst ved ansøgning, idet forældrene ikke havde ønsket at medvirke til udrejse uden deres børn, og at ministeriet ved modtagelsen af sagerne havde identificeret disse og samlet dem med henblik på afklaring af retsgrundlaget for afgørelserne.

Jeg beder Justitsministeriet om at oplyse, om der – efter det daværende integrationsministeriums brev af 20. september 2011 til ombudsmanden – har været andre sager, hvor problemstillingen har været berørt.

Jeg beder endvidere om underretning om udfaldet af den konkrete sag, idet jeg har forstået på Udlændingestyrelsens redegørelse af 8. september 2014, at styrelsen har besluttet at genoptage behandlingen af sagen.

Sagsfremstilling

Den 17. marts 2010 indrejste B i Danmark sammen med sit barnebarn A, født den (...) 2001. De søgte om asyl i Danmark, men rejste herefter videre til Sverige, hvor de ligeledes søgte om asyl. De svenske myndigheder anmodede efterfølgende de danske myndigheder om at tilbagetage B og A.

Den 4. marts 2011 søgte B og A på ny om asyl i Danmark efter at være genindrejst fra Sverige.

Ved en samtale i Udlændingestyrelsen (dengang Udlændingesservice) den 10. marts 2011 fremviste B en kopi af et serbisk dokument om værgemål for A. Det fremgår af et notat af 16. marts 2011 fra Udlændingestyrelsen, at der var tale om en afgørelse af 1. september 2003 truffet af Center for Sociale Forhold og Arbejde i X Kommune i Serbien, hvorefter B var udpeget som værge for A.

B indgav den 17. marts 2011 til det daværende integrationsministerium ansøgning om humanitær opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Den 18. marts 2011 meddelte Udlændingestyrelsen B afslag på asyl efter udlændingelovens § 7. Ansøgningen blev behandlet i den såkaldte åbenbart grundløs-procedure, jf. udlændingelovens § 53 b, og udrejsefristen blev fastsat til straks. Afgørelsen omfatter tillige A.

Den 20. juni 2011 sendte Center Kongelunden en underretning til Dragør Kommune vedrørende A og B. I underretningen blev der bl.a. henvist til en tidligere underretning fra 2010 samt bilag til underretningen, herunder en ledsagervurdering fremsendt den 8. december 2010 udarbejdet af en autoriseret psykolog (...).

Af ledsagervurderingen af 8. december 2010 fremgår bl.a. følgende:

"Vurdering

Generelt ser jeg A som særdeles sårbar, og lidt umoden i forhold til sin alder. Det drejer sig således om en dreng, der tidligt i sit liv har været udsat for tab og voldsomme stressbelastninger, og stadig er det. Det er mit indtryk, at A er vokset op med stress på mange forskellige fronter. Der synes generelt at være problemer omkring hans tilknytning til andre mennesker. (...)

Vurdering af ledsagerrelationen

Jeg finder det problematisk, at B er ledsager for barnebarnet A. Her forholder jeg mig til hendes pædagogiske indsats og hendes formåen til at støtte og vejlede drengen til at indgå i og leve op til standarder i det danske samfund.

På grund af den helt konkrete og aktuelle situation som A befinder sig i som asylansøger, må det på den anden side tages i betragtning, at B er den eneste omsorgsperson som han har. Bliver familien afvist af de danske myndigheder, er det under alle omstændigheder hende som han vil være knyttet til.

Jeg anbefaler derfor, at der findes en løsning som tager højde for B's manglende omsorgsevner, og samtidig tilgodeser, at bedstemoderen er A's eneste familie.

Følelsesmæssig tilknytning

Der synes generelt at være en positiv følelsesmæssig tilknytning mellem B og A, forstået på den måde at de holder af hinanden. Samtidig er der som beskrevet mange konflikter. Jeg tror imidlertid ikke, at B kan etablere en mere traditionel familiestruktur, som ville være gunstig for A.

Der synes dog at være en vis form for struktur i hverdagen. B venter på A når han kommer fra skole, og sørger for at han får mad. Dette giver imidlertid også anledning til konflikter mellem bedstemoderen og drengen, idet hun vil have at han skal spise mere end han selv har lyst til.

Det er mit indtryk, at B svinger mellem på den ene side at være overbeskyttende og overbekymret forælder over for A, og på den anden side ser ham som en person, der styrer hende og bestemmer over hende. Observationer på centret viser, at B overtager drengens konflikter på et niveau, der må betegnes som umodent og svarende til drengens alder. Dette har betydet, at hun ofte kommer til at optrappe konflikten mellem drengen og andre børn i stedet for at få den til ophør eller dæmpe den. På centret er det ofte observeret, at hun faktisk overtager konflikterne.

De ovenfor nævnte forbedringer med A, skyldes efter min vurdering den koordinerede indsats omkring drengen fra skolens og centrets side. Det er derimod ikke mit indtryk, at B har forståelse for, hvordan det er mest hensigtsmæssigt, at handle i forhold til A. Hun synes at have svært ved at afstemme sine forventninger til ham: Til tider gør hun ham mindre og yngre end han er. (...).

Ustabil rollemodel og barn/voksen position

B er en ustabil rollemodel og skifter mellem barn/voksnet position. Hun synes at have svært ved at møde A på et niveau, hvor hun er den voksne. Det ser ud som om B ofte kommer til at skifte position og rolle således, at hun bliver det lille barn i forhold til A, hvor hun bebrejder ham forskellige ting.

Der synes at være mange hemmeligheder i familien, blandt andet ting, som B vil holde skjult for A.

Beroligelse

En vigtig funktion i omsorgsrollen er den voksnes evne til at berolige barnet. Ud fra mine observationer og oplysninger, synes B i det hele taget at have svært ved at berolige A når han er i affekt. Hun synes tværtimod ofte at bidrage til, at han bliver endnu mere ophidset og urolig.

Kommunikationsform

B fremtræder som nævnt råbende. Det er mit indtryk fra samtalerne, at hun ikke reflekterer over indholdet i samtalen. Dette kan naturligvis bero på at hun ikke har fuld tillid til personalet. Jeg vurderer dog, at det drejer sig om at B er overbevist om, at hendes måde at opdrage børn på er den rigtige. B har sine egne ideer, som man ikke kan rykke ved. Der er mit indtryk, at hun ser A som mere eller mindre 'syg', og at hun ikke vil have, at A skal høre det. Som nævnt benægter B at hun siger, at A er 'crazy', samtidig med at hun overfor mig omtaler A som 'crazy' og sindssyg.

Anbefalinger

A bør først og fremmest fortsat tilbydes en tæt støtte i tråd med den måde som allerede er etableret med støttelæreren (...).

Jeg anbefaler derfor, at der findes en løsning som tager højde for B's manglende omsorgsevner, og samtidig tilgodeser, at bedstemoderen er A's eneste familie.

Da A's opvækst har været præget af voldsomheder, utryghed, ustabilitet, og manglende omsorg anbefaler jeg videre, at A tilbydes mulighed for at blive tilknyttet en familie (eller en voksen person), med henblik på at A får mulighed for at opleve hvordan det er at være et barn med trygge forudsigelige og stabile voksenrelationer."

Af underretningen af 20. juni 2011 fremgår bl.a. følgende:

"Aktuel situation og indeværende underretning:

Underretningen beskriver bekymrende episoder på centret, herunder episoder, der har givet anledning til indberetning i Røde Kors.

Der er tale om episoder fra den 07.03.2011 og til d.d., og der er tale om hærværk, seksuel chikane over for andre børn samt trusler med kniv.

07.03.2011: A og anden dreng i slagsmål:

Korporligt slagsmål mellem A og anden dreng, og det var svært at skille dem ad, men blev gjort. Den anden dreng accepterede, mens A råbte og skreg af ophidselse, sparkede til døre og vægge undervejs og blev fulgt hjem.

20.04.2011: A truer andre børn med kniv (indberetning)

To piger henvender sig fra henholdsvis Center Kongelunden og Kvindecentret til personalet og fortæller, at de er blevet truet med kniv af A. Da personalet finder A, afviser A dette blankt. Bedstemoderen er efterfølgende anmodet om at udlevere kniven til konfiskering, og dette blev nægtet af bedstemoderen. I forbindelse med at personalet finder A efter hændelsen, fortæller A om, hvordan han føler sig udelukket af de andre børn, hvordan han bliver drillet (eksempelvis siger mange af børnene, at han lugter), at de andre børn siger grimme ting om hans bedstemoder. Personalet har forholdt A, at det er helt uacceptabelt at bruge kniv i konfliktsituationer.

23.04.2011: A og anden dreng på centret åbner gasflasker på aflåst område (indberetning)

A og anden dreng på centret tager sig adgang ved at kravle under hegn til aflåst område, hvor der bliver åbnet for nogle gasflasker. Dragørs Brandvæsen blev tilkaldt for lukning af gasflasker. A og anden dreng fortæller efterfølgende, at 'nogen' havde kastet A's nøgler ind i det aflåste område, og at de derfor var kravlet under hegnet. Imens A fik fat i sine nøgler, fortalte den anden dreng, at han var kommet til at åbne en eller flere ventiler på gasflaskerne.

25.04.2011: hærværk og tyveri

A og andre drenge (anført af A) kravler på tag, går ind i ulåst bil og piller ledninger ud af denne samt stjæler personlige papirer fra frivilliges jakker samt pose med madvarer.

29.04.2011: A i konflikt med mindre børn

A slår nogle af de små børn, kaster med sten, har et groft sprogbrug, og til sidst skubber A et af børnene, så denne falder i en vandgrav.

02.06.2011: A i konflikt med andre børn på centret

2 piger og en gæst til en af pigerne henvender sig til personalet og fortæller, at A har blottet sig og sagt til gæsten, at han vil 'bolle hende'. Ca. en halv time senere henvender pigerne sig igen og fortæller, at A har slået gæsten med et boldtræ. Hun var ikke kommet til skade, men var utryk ved at være på centret. Pigerne har efterfølgende indrømmet, at de også har drillet A. Da A findes af personalet råber A 'fuck you' uden pause under hele samtalen.

05.06.2011: A truer andet barn og dets moder med kniv (indberetning)

Mindreårig pige fra kvindecentret henvender sig til personalet og fortæller, at A har truet hende og hendes moder med en køkkenkniv. Det forklares, at familien havde beskyldt A for at have taget noget af en anden drengs legetøj/spil. Efter et skænderi har A følt sig så truet, at han samlede en køkkenkniv op og truede pigen og hendes moder med den. Efterfølgende havde han kastet kniven fra sig og var løbet bort. A fortæller, at kvinden har truet ham med tæsk. A fortæller, at han har spist is med drengen, der skulle have fået stjålet noget og intet kender til det forsvundne legetøj/spil. A indrømmer, at han har truet med kniv. Personalet taler med A om det alvorlige i, at han har truet med kniv, men A siger, at han er ligeglad. Han henvises herefter til at gå til sit værelse, og mens han går derfra, skrider han flere gange og kaster noget ind i et af køkkenerne.

07.06.2011: A chikanerer en af pigerne i klubben og bliver slået af pigens fader (indberetning)

Klubmedarbejderne fortæller, at A gør samlejebevægelser over for en 7-årig pige i klubben. Pigen går hjem og henter sin fader, der kommer til klubben og først giver A en ørefigen og efterfølgende en lussing.

13.06.2011: A truer, slår og udøver seksuel chikane mod et barn på 2 år. Han kommer med ukvemsord og sparker barnets moder (Indberetning)

Til stede uden for receptionen er B, A, en anden kvinde og hendes to børn, bl.a. en pige på 2 år. De to voksne skændes højlydt og synes at være på grænsen til at være fysiske. Den anden kvinde holder hårdt i A's arm. Personalet skiller dem ad og beder B og A om at forlade området. Her begynder A at slå den 2-årige pige, kalder moderen 'en fucking luder' og sparker moderen over benet. Moderen trækkes ind i receptionen og falder til ro, og hun fortæller derefter, at hun er meget træt af alle episoderne med A, og at hun snart ikke tør tage ansvar for sine egne handlinger, hvis det fortsætter. Moderen fortæller, at A trækker kjolen af hendes

2-årige pige, og at det er sket ved flere lejligheder. Efterfølgende tilføjes, at børnene udenfor har fortalt personalet, at de har set A tage fat i den 2-årige pige og lavet samlejebevægelser med hans underliv op i pigens ansigt. B var uforstående over for kvindens anklager omkring A, da de to voksne blev skilt ad af personalet.

18.06.2011: A fortæller, at bedstemoderen slår ham (Indberetning)

I forbindelse med anklager om tyveri fra receptionen og hærværk på en bil, ønsker A, at det ikke bliver fortalt til hans bedstemoder. Han bryder sammen i gråd og fortæller, at bedstemoderen tager tøjet af ham (underforstået – når han laver noget skidt) og afstraffer ham fysisk.

Personalet oplever generelt, at A bliver mere og mere marginaliseret på centret, og der er stigende alvorlig bekymring for hans adfærd på centret.

Klubben har oplyst, at når denne lukker, virker A som ene mand mod resten af centret, og han forekommer marginaliseret. Både forældre og børn er imod ham. Klubben har intet samarbejde med bedstemoderen, da det har vist sig at være meget vanskeligt for hende at modtage vejledning, og at det ikke har nogen effekt.

Sundhedsplejersken har oplyst, at A ikke trives somatisk, han tager bl.a. ikke på som han bør, og han er henvist til undersøgelse på børneafdeling.

Det oplyses, at A udviser glæde ved at få lov til at hjælpe personalet og andre beboere med diverse praktiske ting. Klubben oplyser, at A er glad for fysisk kontakt.

Personalet vurderer, at ledsagerrelationen ikke længere er bæredygtig, og der er alvorlig bekymring for, hvorvidt bedstemoderen kan varetage ansvaret og omsorgen for A.

...

Center Kongelunden er alvorligt bekymret for A's trivsel, udvikling og adfærd samt hans omsorgssituation. Der er alvorlig bekymring for, om A med sin adfærd på centret kan komme til skade ved, at andre beboere gør skade på ham på grund af hans adfærd, eller at A kommer til at gøre skade på andre.

Der er ligeledes en generel alvorlig bekymring for, hvorvidt bedstemoderen er i stand til at varetage ansvaret og omsorgen for A. Senest er der

på baggrund af A's egne udtalelser, bekymring for om bedstemoderen slår A.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der bør iværksættes hjælpeforanstaltninger for A snarest muligt.

Center Kongelunden anmoder Dragør Kommune om at tage stilling til behovet for iværksættelse af foranstaltninger snarest muligt. Dragør Kommune anmodes om at tage stilling til, hvorvidt bedstemoderen fortsat er i stand til at varetage omsorgen og ansvaret for A samt et relevant tilbud til A, idet hans udvikling og trivsel vurderes at være alvorligt truet.”

Den 21. juni 2011 udarbejdede den autoriserede psykolog (...) en tilføjelse til ledsagervurdering af 8. december 2010 vedrørende B. Det fremgår heraf:

”På baggrund af de seneste oplysninger og indberetninger om A's udvikling finder jeg det nødvendigt, at revurdere min konklusion på ledsagervurderingen af B.

Jeg har ikke haft samtaler med A siden ledsagervurderingen blev afsluttet i december 2010, da han dels ikke kom til de aftalte tider, og vi dels afventede en psykologisk undersøgelse iværksat [af] Dragør Kommune. Jeg har imidlertid fulgt sagen via min faste deltagelse i det (...) team, hvor sagen tages op løbende.

Af underretningen til Dragør Kommune af 20. juni [2011] fra socialkoordinator (...) fremgår det blandt andet, at A har været involveret i en lang række alvorlige hændelser, der omfatter, at han har truet andre med kniv to gange, og at han har optrådt seksuelt grænseoverskridende over for små børn ved flere lejligheder. Senest har A været involveret i hærværk på centret. I forbindelse med, at A blev pågrebet for hærværk, har han over for et personale på Center Kongelunden givet udtryk for, at B straffer ham ved at tage tøjet af ham og slå ham.

Ud fra adskillige beretninger er min vurdering, at B's rolle og funktion under de nævnte hændelser på ingen måde har bidraget til at mindske konflikterne eller til at hjælpe A til at ændre adfærd. Det er snarere – som jeg nævnte i ledsagervurderingen – sådan, at hun bidrager til at optrappe konflikten, og bliver en del af konflikten.

Der har netop været afholdt et møde med deltagelse af socialkoordinator, kontaktperson, og undertegnede, hvor B fik forelagt en opsummering af hændelserne omkring A samt en underretning herom til Dragør Kommune. B reagerede stort set konsekvent med at sige, at det, der blev sagt,

ikke passede. Dette drejede sig også om tilfælde, hvor A selv var kommet med indrømmelser.

Personalets mødedeltagere havde bevidst fokus på at gøre begreberne omkring underretningen klare og forståelige. Det er mit indtryk, at B faktisk forstod, hvad der blev sagt. Alligevel er det mit indtryk, at hun på ingen måde kunne reflektere over A's situation. Hun syntes, at have en fasttømret forståelse af A's problemer: at han var forfulgt af andre, og at han er 'syg'. Når hun nævnte at A er 'syg', gør hun samtidig et tegn, der sædvanligvis opfattes som tegn for 'skør'. B gentog således adskillige gange, at A var syg og skulle have medicinsk behandling. Hun udtrykte sig afvisende, når vi nævnte psykologiske og pædagogiske tilgange, og gentog, at han skulle have medicin.

I tråd med personalet på Center Kongelunden er jeg bekymret i en sådan grad, at jeg, sammen med personalet, vil bede Dragør Kommune tage stilling til, om han skal forblive i bedstemoderens varetægt, eller hvorvidt der skal iværksættes yderligere foranstaltninger. På baggrund af de seneste hændelser, der tolkes som en optrapning af situationen, er der bekymring for, om A vil komme til skade, eller for om han kan skade andre.

Jeg anbefaler, at A får et socialpædagogisk behandlings- og skoletilbud. Erfaringerne indikerer, at A profiterer af en tæt og struktureret voksenkontakt.

Et struktureret behandlingstilbud bør blandt andet sigte på at hjælpe A til at kunne berolige sig selv, og til at kunne kontrollere sine impulser. Videre bør hans selvværd og oplevelse af tryghed styrkes. Tilbuddet bør omfatte, at han samtidigt bliver korrigeret adfærdsmæssigt.

På baggrund heraf, og i tråd med min tidligere vurdering af B's omsorgsevne, vurderer jeg, at hun ikke vil kunne understøtte en behandling af A, men snarere forstyrre denne. En vellykket behandling kræver, at klienten har en vis erkendelse af problemet. Mit indtryk er, at B ved sin fornægtelse af de konkrete problemer, og problemforskydninger til, at det kun drejer sig om 'sygdom' og mobning, vil hindre A i at se sine problemer i øjnene, og dermed i at kunne udvikle sig i positiv retning. Jeg anbefaler derfor, at han ved en eventuel anbringelse anbringes uden B, idet jeg finder det vigtigt, at B ikke er med i det daglige forløb.

B er stadig A's eneste familie, og dette skal naturligvis respekteres. Jeg anbefaler derfor, at A kan se bedstemoderen regelmæssigt, men i begrænset omfang – eksempelvis i weekenden.”

Der blev også i den efterfølgende periode frem til den 8. september 2011 foretaget en række indberetninger fra Center Kongelunden til Dragør Kommune vedrørende bekymringen for A's udvikling, trivsel og omsorgssituation.

Den 7. juli 2011 kontaktede Center Kongelunden Udlændingestyrelsen med anmodning om, at A blev vurderet som uledsaget i stedet for ledsaget af B, idet hun ifølge centret ikke var i stand til at tage sig af A.

Af telefonnotat af 8. juli 2011 fra Udlændingestyrelsen fremgår det, at Center Kongelunden oplyste, at centret var meget bekymret for A, og at centret havde foretaget flere indberetninger til de sociale myndigheder i Dragør Kommune. Centret mente ikke, at B i fornødent omfang tog sig af A, og hun ønskede ikke at medvirke sammen med centret i sociale foranstaltninger.

I forlængelse heraf meddelte Udlændingestyrelsen den 8. juli 2011 Center Kongelunden, at styrelsen anså A for ledsaget af B, og at styrelsen ikke fandt grundlag for at foretage en fornyet ledsagervurdering.

Udlændingestyrelsen oplyste samtidig over for Dragør Kommune, at man havde lagt B's forklaring om de familiemæssige forhold til grund, og at styrelsen ikke fandt anledning til at oversætte eller ægthedsvurdere det fremlagte dokument om værgemålet.

Den 8. september 2011 traf formanden for Børn og Unge-udvalget i Dragør Kommune foreløbig afgørelse om at anbringe A uden for hjemmet til undersøgelse på en institution efter servicelovens § 51, stk. 1, jf. § 75, stk. 1. Der blev endvidere truffet afgørelse om, at samværet mellem B og A skulle være overvåget, at der skulle være brev-, telefon- og mailkontrol, og at institutionen skulle være anonym for B og det øvrige netværk.

Af afgørelsen af 8. september 2011 fremgår bl.a. følgende:

"Sagsresumé:

...

Dragør Kommune har modtaget flere underretninger fra Asylcenter Kongelunden angående bekymring for A's trivsel. Senest har han truet med kniv, han er optrådt seksuelt grænseoverskridende over for mindre børn. Han er involveret i hærværk og stjæler.

Endvidere er der modtaget underretninger om, at A har oplyst, at B gentagne gange har slået ham, hvilket efterfølgende er benægtet af B.

[Den autoriserede psykolog] har ved ledsagervurdering samt tilføjelse til ledsagervurdering vurderet, at A har behov for et socialpædagogisk behandlings- og skoletilbud. Det beskrives, at han vil profitere af en tæt og struktureret voksenkontakt.

Det vurderes endvidere, at B ikke vil være i stand til at understøtte en behandling af A. Hun vil snarere forstyrre denne, da B fornægter konkrete problemer og ser det som 'sygdom' og mobning. Det vurderes, at B ved sin adfærd vil forhindre A i at udvikle sig i en positiv retning. B har gentagne gange efterspurgt medicin til A og omtaler ham som 'crazy'.

Psykolog (...) har ud fra de foreliggende ledsagervurderinger udtalt, at A har behov for rammer med struktur, ro, forudsigelighed, før det vil være muligt at foretage en valid vurdering af hans kognitive og behandlingsmæssige behov. På baggrund af dette vurderer Dragør Kommune, at en ambulans undersøgelse ikke er tilstrækkelig.

Der er forsøgt indhentet samtykke fra B til undersøgelse uden for hjemmet, dette er ikke opnået. B vil på ingen måde samarbejde.

...

Konklusion:

Dragør Kommune finder det nødvendigt at undersøge, om der er åbenbar risiko for alvorlig skade på A's sundhed og udvikling. Undersøgelsen skal afdække A's fremtidige behandlingsbehov.

Det vurderes, at der er behov for en undersøgelse under ophold på en institution for at kunne vurdere A's funktionsniveau, når han er adskilt fra B.

På baggrund af underretninger fra Center Kongelunden finder Dragør Kommune, at der er overhængende risiko for, at B forsvinder med A for at undgå en tvangsundersøgelse, inden sagen kan blive lagt op på ordinært møde i Børn & Unge-udvalget.

Dragør Kommune vurderer, at der er åbenbar risiko for, at A's sundhed og udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg samt relevant behandling.

På baggrund af dette vurderes det, at kontakten mellem A og B skal overvåges og institutionen være anonym i undersøgelsesperioden."

Den 8. september 2011 orienterede Center Kongelunden Udlændingestyrelsen om Dragør Kommunes afgørelse af 8. september 2011. Centret oplyste samtidig, at afgørelsen ville blive forelagt kommunens Børn og Unge-udvalg til godkendelse den 14. september 2011.

Det fremgår af referatet fra mødet i Børn og Unge-udvalget den 14. september 2011, at udvalget på grund af et kompetencemæssigt spørgsmål ikke godkendte beslutningen truffet den 8. september 2011. Næstformanden for Børn og Unge-udvalget traf imidlertid den 14. september 2011 en ny foreløbig afgørelse med samme indhold og begrundelse som afgørelsen af 8. september 2011.

Den 20. september 2011 godkendte Børn og Unge-udvalget endeligt beslutningen af 14. september 2011.

Ved brev af 27. september 2011 til Udlændingestyrelsen oplyste Dragør Kommune bl.a., at A siden den 8. september 2011 havde været anbragt til undersøgelse på en institution uden samtykke fra B efter servicelovens § 51, og at der var truffet afgørelse om overvåget samvær, brev-, telefon- og mailkontrol samt anonymisering af opholdssted over for B og det øvrige netværk.

Det fremgår af brevet, at kommunen vurderede, at A skulle blive i Danmark, så længe undersøgelserne af ham pågik, og kommunen henviste i den forbindelse til vedlagt materiale, som beskrev forholdene og bekymringen for A. Kommunen vurderede endvidere, at det ikke var hensigtsmæssigt at adskille B og A, hvorfor kommunen ansøgte om opholdstilladelse til dem begge efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1.

Politiet i Center Sandholm blev samtidig underrettet.

Den 3. oktober 2011 meddelte det daværende integrationsministerium (nu Justitsministeriet) B afslag på humanitær opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 9 b, stk. 1.

Den 12. oktober 2011 oplyste Dragør Kommune til Udlændingestyrelsen bl.a., at kommunen via Udenrigsministeriet havde fået foretaget en vurdering af det serbiske dokument om værgemålet, som vurderedes at være ægte. Kommunen tilkendegav samtidig, at kommunen håbede, at ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, kunne tillægges opsættende virkning med hensyn til udrejsefristen.

Den 12. oktober 2011 traf Udlændingestyrelsen afgørelse om, at ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, ikke kunne indgives her i landet, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 5 (nu udlændingelovens § 9 c, stk. 6). Udlændingestyrelsen bestemte også, at B fortsat skulle udrejse.

Det fremgår af afgørelsen, at den omfatter både B og A. Om begrundelsen for afgørelsen fremgår følgende:

”Vi har ved afgørelsen lagt vægt på, at du ikke har lovligt ophold i Danmark.

Vi har endvidere lagt vægt på, at du ikke har oplyst om sådanne forhold, at ansøgningen som følge af Danmarks internationale forpligtelser alligevel kan indgives her i landet.

Vi skal endelig oplyse, at vi ved afgørelsen kun har taget stilling til, hvorvidt din ansøgning kan tillades indgivet her i landet, jf. udlændingelovens § 9 c, stk. 5. Vi har således ikke taget stilling til, om de øvrige betingelser for at give dig opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, er opfyldt.”

Den 13. oktober 2011 rettede Rigspolitiet henvendelse til Udlændingestyrelsen med oplysning om, at udsendelsen af B og A til Serbien var planlagt til den 18. oktober 2011. Rigspolitiet oplyste i den forbindelse, at Dragør Kommune havde tvangsfjernet (truffet beslutning om tvangsundersøgelse af) A, og at der var søgt om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c. Rigspolitiet oplyste endvidere, at B havde oplyst, at hun gerne ville blive i Danmark, hvis hun fik samvær med A.

Rigspolitiet anmodede på den baggrund Udlændingestyrelsen om at oplyse, hvorvidt der forelå udsendeshindringer i sagen.

Den 14. oktober 2011 orienterede Dragør Kommune B om, at Børn og Ungeudvalget samme dag havde truffet beslutning om, at hun nu kunne få oplyst, hvor A opholdt sig i forbindelse med den iværksatte undersøgelse af ham. Kommunen oplyste samtidig A's opholdsadresse og meddelte, at denne oplysning ikke gav adgang til at besøge eller kontakte drengen uden for det aftalte samvær. Kommunen orienterede endvidere om, at udvalget fortsat fandt, at samværet skulle foregå overvåget, og at der fortsat skulle være telefon-, brev- og mailkontrol.

Den 17. oktober 2011 oplyste Udlændingestyrelsen til Rigspolitiet, at der pr. dags dato intet var til hinder for udsendelsen af B og A.

Af Rigspolitiets rapport af 18. oktober 2011 fremgår bl.a., at Rigspolitiet den 18. oktober 2011 hentede A på den institution, hvor han var anbragt, og bragte ham til Center Kongelunden, hvor B opholdt sig. De blev begge bragt til Kastrup Lufthavn, hvorfra de rejste til Serbien samme dag.

Det fremgår af rapporten, at A var meget glad for at gense B og ønskede at komme hjem til Serbien. Det fremgår også, at B's advokat på hendes vegne havde udtrykt ønske om, at de begge kom hjem samlet.

Den 20. oktober 2011 fremsendte behandlingshjemmet C til Dragør Kommune en rapport om den undersøgelse, der var foretaget af A på behandlingshjemmet. Det fremgår af rapportens konklusion:

”Vi anbefaler, at A tilbydes miljøterapeutisk behandling i døgnregi med henblik på at afhjælpe hans følelsesmæssige, sociale og faglige vanskeligheder.

Ydermere anbefales, at A tilbydes specialundervisning som en integreret del af døgnmiljøet.

Vi anbefaler derudover, at A har samvær med sin mormor hver 14. dag i 2 timer med henblik på, at A kan bibeholde sin tilknytning til mormoderen og til sin kulturelle baggrund. Hvorvidt samværet skal overvåges må afhænge af risiko for bortførelse.”

Den 27. oktober 2011 søgte Center Kongelunden om dækning af udgifter på ca. 565.500 kr. til en række sociale foranstaltninger vedrørende A, herunder bl.a. udgifterne til anbringelsen på institution med henblik på undersøgelse efter servicelovens § 51, stk. 1. Det fremgår af ansøgningen, at den var vedlagt en kopi af bl.a. afgørelserne fra Dragør Kommune om at undersøge A og en kopi af rapporten af 20. oktober 2011 fra behandlingshjemmet C.

Den 3. november 2011 oplyste Udlændingestyrelsen (Ægtefællekontoret) til Dragør Kommune, at styrelsen havde taget ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, under behandling, og at B og A havde ret til at opholde sig i landet under sagens behandling.

Udlændingestyrelsen anmodede imidlertid ved brev af 25. november 2011 Dragør Kommune om at se bort fra brevet af 3. november 2011, idet styrelsen (Asylkontoret) allerede havde taget stilling til ansøgningens indgivelse den 12. oktober 2011.

Den 3. januar 2012 godkendte Udlændingestyrelsen udgifterne til de sociale foranstaltninger vedrørende A med undtagelse af udgifterne til advokatbistand i forbindelse med møder i Børn og Unge-udvalget.

Ved brev af 9. januar 2012 rettede Dragør Kommune henvendelse til Udlændingestyrelsen på baggrund af erfaringerne i sagen om B og A.

Af brevet, som ikke ses at være besvaret af Udlændingestyrelsen, fremgår bl.a.:

”Dragør Kommune har i ovennævnte sag fundet det stærkt utilfredsstillende, at der først efter, at familien 18. oktober 2011 var blevet udsendt af Danmark, blev truffet afgørelse af Ægtefællekontoret om, at opholdstilladelsen kunne forlænges midlertidigt. Afgørelsen kom selv om 'Center for Asyl og Familiesammenføring' havde truffet afgørelse om udvisning.

I dagene, hvor udvisningen blev iværksat, forsøgte Dragør Kommune forgæves at få Udlændingesservice til at tage stilling til udvisningen af barnet, som Børn- og Ungeudvalget havde fundet var så truet på sin sundhed og udvikling, at han skulle tvangsundersøges. En beslutning som Ankestyrelsen senere har stadfæstet.

For at undgå lignende sager, så anbefaler Dragør Kommune, at der udfærdiges klare retningslinjer for, hvordan kommunerne skal forholde sig, når børn, der er tvangsanbragte efter servicelovens bestemmelser, står til udvisning af Danmark. Vi vil som kommune gerne kunne sikre, at de rette myndigheder har vurderet sagen, inden udsendelse af Danmark finder sted.

Retningslinjerne bør desuden indeholde beskrivelse af, hvordan Danmark sikrer, at det land, der modtager de udviste asylansøgere, er bekendt med, at det er vurderet, at forældremyndighedsindehaverne ikke kan drage den fornødne omsorg for barnet.”

Den 26. februar 2014 var en række medarbejdere fra Folketingets Ombudsmands børnekontor og tilsynsafdeling sammen med repræsentanter fra DIGNITY og Institut for Menneskerettigheder på tilsynsbesøg i Center Kongelunden. De pågældende medarbejdere blev i den forbindelse gjort bekendt med den konkrete sag om udsendelse af B og A.

I forlængelse heraf bad jeg den 30. juni 2014 Justitsministeriet om bl.a. at sende en kopi af sagens akter.

Den 5. september 2014 afgav Rigspolitiet en redegørelse til Justitsministeriet i sagen. Af redegørelsen fremgår bl.a. følgende:

”2. Rigspolitiets bemærkninger til sagens forløb:

Det følger af udlændingelovens § 30, stk. 1, at en udlænding, der ikke (længere) har ret til at opholde sig her i landet, f.eks. efter afslag på en ansøgning om asyl, skal udrejse af landet. Udrejser udlændingen ikke frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. § 30, stk. 2, 1. pkt.

Politiets opgave er således udelukkende at effektuere de af udlændingemyndighederne trufne afgørelser om afslag på ophold i Danmark i form af en udsendelse.

Politiet kan således ikke træffe afgørelse om, hvorvidt en udlænding har ret til ophold i Danmark, ligesom politiet ej heller har kompetence til at udsætte en udrejsefrist/tillægge en ansøgning opsættende virkning.

Afgørelser om ret til ophold i Danmark træffes af udlændingemyndighederne, og i tilfælde af afslag på opholdstilladelse fastsætter udlændingemyndighederne samtidig en udrejsefrist. Politiet lægger såvel udlændingemyndighedernes afgørelser om afslag som udsendelsesdestination til grund og kan således ikke efterprøve udlændingemyndighedernes afgørelser. Får Rigspolitiet i forbindelse med behandlingen af udsendelsessagen kendskab til (nye) oplysninger, som kan være relevante for udlændingemyndighederne i forhold til spørgsmålet om ophold/udsættelse af udrejsefristen, orienterer Rigspolitiet – medmindre udlændingen har en partsrepræsentant – udlændingemyndighederne herom.

I den konkrete sag, der omhandlede en tvangsundersøgelse (og ikke en tvangsanbringelse) forelagde Rigspolitiet på baggrund af de oplysninger, som blev modtaget fra Dragør Kommune, sagen for Udlændingestyrelsen og spurgte, hvorvidt der var udsendelseshindringer i sagen.

Udlændingestyrelsen svarede på forespørgslen, at der ikke var udsendelseshindringer i sagen. På denne baggrund blev udsendelsen effektueret.

Rigspolitiet finder således at have handlet korrekt, herunder at have underrettet rette myndighed forud for udsendelsen med henblik på en afklaring af, hvorvidt der var udsendelseshindringer i sagen.

Sager, hvor der indgår såvel forhold af udlændingeretlig karakter som forhold inden for det socialretlige område forekommer i yderst begrænset omfang. Begge regelsæt er yderst komplicerede, og snitfladerne mellem disse, herunder hvilke hensyn der vægter tungest, ses ikke nærmere beskrevet.

Rigspolitiet finder på den baggrund, at der med fordel vil kunne fastsættes nærmere retningslinjer for, hvordan procedurerne i sådanne sager skal være, herunder med en nærmere præcisering af de forskellige aktørers ansvar og forpligtelser.”

Den 8. september 2014 afgav Udlændingestyrelsen en redegørelse til Justitsministeriet i sagen. Af redegørelsen fremgår bl.a. følgende:

"2. Bemærkninger

Udlændingestyrelsen finder efter en fornyet gennemgang af sagen, at styrelsen burde have tilladt, at ansøgningen af 27. september 2011 om opholdstilladelse til B og A efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, blev indgivet her i landet, jf. udlændingelovens dagældende § 9 c, stk. 5 (nu § 9 c, stk. 6), idet hensynet til barnets tarv talte herfor.

Styrelsen finder således, at der på baggrund af de i sagen foreliggende oplysninger er grundlag for at antage, at A kunne meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. Styrelsen lægger i den forbindelse vægt på, at Dragør Kommune vurderede, at der var grundlag for at opretholde anbringelsen uden samtykke fra B.

Styrelsen finder tilsvarende, at der er grundlag for at vurdere, om B kunne meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. Vurderingen vil tage udgangspunkt i de hensyn, der har fundet udtryk i det tidligere integrationsministeriums notat af 22. juni 2011 om samspillet mellem udlændingelovens regler, de familieretlige regler og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention artikel 8 i relation til meddelelse af opholdstilladelse til forældre til herboende børn, som er anbragt uden for hjemmet.

Styrelsen vil som led i den fornyede sagsbehandling kontakte de pågældende for at indhente yderligere oplysninger, herunder om deres aktuelle situation og ønsker om at vende tilbage til Danmark.

Styrelsen vil orientere Dragør Kommune om ovenstående og besvare brevet af 9. januar 2012.

Udlændingestyrelsen anser det som særdeles beklageligt, at styrelsen den 27. september 2011 afviste at lade ansøgningen indgive her i landet.

Udlændingestyrelsen har bl.a. på baggrund af den konkrete sag taget initiativ til at udarbejde præcise retningslinjer for håndtering af sager, der vedrører tvangsanbragte børn."

Den 27. oktober 2014 afgav Justitsministeriet en udtalelse i sagen til mig og fremsendte kopi af sagens akter. Af udtalelsen fremgår bl.a. følgende:

"4. Justitsministeriet har noteret sig, at Udlændingestyrelsen efter en fornyet gennemgang af sagen finder, at styrelsen burde have tilladt, at an-

søgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, blev indgivet her i landet, jf. § 9 c, stk. 6, idet hensynet til barnets tarv talte herfor.

Justitsministeriet har endvidere noteret sig, at Udlændingestyrelsen finder, at der er grundlag for at antage, at A kunne være meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, idet Dragør Kommune vurderede, at der var grundlag for at opretholde anbringelsen uden samtykke fra B. Ministeriet har i den forbindelse også noteret sig, at styrelsen finder at der er grundlag for at vurdere, om B kan meddeles opholdstilladelse med henvisning til hendes familiemæssige tilknytning til A.

I forlængelse heraf har Justitsministeriet noteret sig, at Udlændingestyrelsen som led i den fornyede sagsbehandling vil kontakte de pågældende for bl.a. at høre, om de ønsker at vende tilbage til Danmark.

Endelig har Justitsministeriet for så vidt angår Udlændingestyrelsen noteret sig, at styrelsen finder det beklageligt, at styrelsen afviste at lade ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, indgive her i landet, og at styrelsen på baggrund af den konkrete sag har taget initiativ til at udarbejde præcise retningslinjer for håndteringen af sager, der vedrører tvangsfjernede børn.

Med hensyn til Rigspolitiet har Justitsministeriet noteret sig, at Rigspolitiet på baggrund af de oplysninger, som blev modtaget fra Dragør Kommune, forelagde sagen for Udlændingestyrelsen med henblik på at få oplyst, om der var udsendelseshindringer i sagen, og at styrelsen oplyste, at der ikke var udsendelseshindringer.

5. Justitsministeriet skal hertil indledningsvist bemærke, at udlændingemyndighederne skal være særlig opmærksomme på sager, der involverer børn, som er anbragt uden for hjemmet. Det gælder uanset, om der er tale om en tvangsanbringelse eller en frivillig anbringelse.

Tvangsanbragte børn må således, som der også henvises til i ombudsmandens brev af 30. juni 2014, antages at have behov for den danske stats beskyttelse, jf. FN's Børnekonvention og Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 3 og 8, og kan som udgangspunkt ikke henvises til at tage ophold i et andet land eller udrejse sammen med forældrene. Det gør sig også gældende for børn, som er frivilligt anbragt, men hvor betingelserne for tvangsmæssig anbringelse tillige er opfyldt.

Justitsministeriet finder det derfor også særdeles beklageligt og kritisabelt, at Udlændingestyrelsen afviste indgivelsen af ansøgningen om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. Dette skal bl.a. ses i

lyset af, at styrelsen både af Dragør Kommune den 27. september 2011 og af Rigspolitiet den 13. oktober 2011 blev gjort opmærksom på problemstillingen, ligesom Dansk Røde Kors allerede den 8. september 2011 orienterede Udlændingestyrelsen om sagen.

Justitsministeriet finder derimod ikke, at der er grundlag for at kritisere Rigspolitiets håndtering af sagen. Rigspolitiet findes således at have handlet korrekt ved at forelægge sagen for Udlændingestyrelsen forud for udsendelsen med henblik på at få afklaret, om der på baggrund af oplysningerne om den tvangsmæssige anbringelse var udsendelsehindringer.

Som det fremgår ovenfor har Udlændingestyrelsen på baggrund af sagen taget initiativ til at udarbejde præcise retningslinjer for håndteringen af sager, der vedrører tvangsfjernede børn.

Det kan herudover oplyses, at Rigspolitiet den 29. september 2014 har udsendt interne retningslinjer for behandlingen af sager, hvor et barn er undergivet en tvangsmæssig foranstaltning besluttet af kommunen. Det fremgår heraf, at sagsbehandleren i sådanne sager skal kontakte kommunen og underrette denne om, at der planlægges en udsendelse, således at kommunen kan få mulighed for at tage stilling til en eventuel ændring af foranstaltningen. Det fremgår videre, at sagen skal sendes til Juridisk Sekretariat i NUC med henblik på en vurdering af den videre behandling af sagen, herunder om andre myndigheder skal inddrages. Kopi af retningslinjerne vedlægges.

Justitsministeriet kan i forlængelse heraf oplyse, at ministeriet på baggrund af denne sag vil indkalde Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold, Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet til et møde for at drøfte behovet for at fastsætte nærmere retningslinjer for samarbejdet mellem de forskellige myndigheder. Der er således efter ministeriets opfattelse behov for også at inddrage de sociale myndigheder, idet det er afgørende, at samarbejdet mellem disse og udlændingemyndighederne fungerer.

Justitsministeriet vil orientere ombudsmanden om udfaldet af mødet.

6. For så vidt angår Justitsministeriets besvarelse af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitikks spørgsmål nr. 132, skal ministeriet bemærke, at besvarelsen endnu ikke foreligger. Ministeriet skal endvidere bemærke, at spørgsmålet nu har nr. 565. Ministeriet vil fremsende en kopi af besvarelsen, når denne foreligger.”

Justitsministeriet fremsendte den 18. november 2014 en kopi af Justitsministeriets besvarelse af 12. november 2014 af spørgsmål 132 (Alm. del) af 25. november 2013 fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik.